

Vår referanse:

Deres referanse:

Dato:

27.06.2015

Justisdepartementet
v/Justisminister Anders Anundsen
postmottak@jd.dep.no

Kopi til:
Justiskomiteen på Stortinget
justis@stortinget.no

Kun sendt per e-post

p.b 9029 Grønland
0133 Oslo

Tlf 21 01 36 00
Faks 21 01 38 00

post@parat.com

NO 971 480 270

Parats svar på høringen om forslag til sammenslåing av tingretter

La oss først gratulere justisministeren med en vel gjennomført og godt forankret politireform, der man gjennom bred involvering og kvalitet i utarbeidelsen har oppnådd et resultat som både har bred politisk oppslutning og solid støtte blant ansatte i etaten. Dette er et godt utgangspunkt for å møte de utfordringene Politiet og justisvesenet står overfor.

Parat organiserer både sivilt ansatte i politiet og saksbehandlere i domstolene. Vi kjenner derfor godt til de to etatene og har god innsikt i de tillitsvalgtes utfordringer og medvirkning. Det som fremstår åpenbart for Parat, er at prosessen i politiet har vært transparent og basert på god involvering av ansattes organisasjoner og andre interessenter. Dette har i følge justisministeren under fremleggelsen av politireformen på Stortinget den 10. juni, vært medvirkende i å sikre god kvalitet og forankring i prosessen.

Manglende involvering

I lys av politireform-prosessen fremstår derfor høringen om de foreslåtte sammenslåingene av tingrettene og strukturendringene i domstolene, som ukoordinerte, dårlig begrunnet og betinget av domstollederes individuelle syn. Parats tillitsvalgte for majoriteten av saksbehandlere i domstolene, har heller ikke vært involvert i de vurderingene og beslutningene som ledet frem til Domstoladministrasjonens (DA) svar på Justisdepartementets brev av 11.februar 2014. Dette er etter Parats syn i tillegg et brudd på gjeldende lov- og avtaleverk.

Som eksempel kan nevnes at under forberedelsene til sammenslåingen av de fem tingrettene som nå er foreslått gjennomført, fikk ikke Parats tillitsvalgt anledning til å uttale seg før DA sendte brev til Justisdepartementet (JD) den 28.3.2014, om domstolledernes syn. Dette brevet ble Parats tillitsvalgte orientert om gjennom domstolenes intranett mer enn en måned etter at det var sendt. Etter Parats syn er dette åpenbare brudd på de ansattes medbestemmelsesrett. Prosessen som har ledet til høringen, er altså gjennomført uten at Parats tillitsvalgte har vært involvert, på tross av at mange av våre medlemmer blir direkte berørt av sammenslåingene.

Parat er også bekymret for de arbeidsmiljømessige konsekvenser prosessen kan medføre for de ansatte, spesielt med hensyn til at de ikke har vært tilstrekkelig involvert forut for denne høringen. Dette vil kunne medføre avskalling av viktig saksbehandlingskompetanse, som igjen er avgjørende for et godt samspill mellom dommere og saksbehandlere.

Snevert beslutningsgrunnlag

Parat velger å svare samlet på alle høringene, da vi mener høringene og eventuelle endringer i den norske domstolstrukturen, ikke kan sees enkeltvis og isolert fra andre prosesser, samfunnets felles interesser, fremtidig og forventet befolkningsvekst samt pågående prosesser internt i domstolene. Videre bør departementet legge allerede gjennomført arbeid til grunn for vurderingene av en slik helhetlig gjennomgang,

der en god del ligger tilgjengelig i sluttrapporten fra «Oslo-prosjektet». Å la lokale tilfeldigheter avgjøre strukturen i tingretten, er etter Parats syn både uheldig og forhastet.

I 2014 kom sluttrapporten fra prosjektet om strukturen i Oslo domstolene. Også den prosessen startet med en høring om sammenslåing av Oslo tingrett og Oslo byfogdembete, men ble på bakgrunn av en erkjennelse av et tydelig behov for grundigere forarbeid, erstattet av en bredt sammensatt prosjektgruppe, der også Parat og andre interessenter var involvert. Den primære hensikten med prosjektet var å *«foreta en bred og prinsipiell vurdering av fremtidig domstolstruktur i førsteinstans i Oslo-regionen.»*

I de fem høringene som nå er utsendt fra Justisdepartementet, anser man ikke at andre prosesser vil ha særlig betydning, og hevder tvert imot at sammenslåingene vurderes å være fremtidsrettede og robuste, uansett utfall av kommunereformen og uavhengig de endringene som pågår i politiet.

Prosjektet omkring Oslo-domstolene avdekket flere forhold DA selv beskriver som avgjørende for resultatet, i tillegg til befolkningsvekst. DA nevner selv kommunereformen, Politireformen, utredning av særdomstoler- og mulig hurtigbehandling av enkelte sakstyper, en utredning som for øvrig skal være klar i 2017. Utredning av påtalemyndigheten (2016) og oppgavefordeling mellom politiet og domstolene, for å nevne andre faktorer som åpenbart ikke burde ha mindre betydning for sammenslåingen av de fem tingrettene som nå er foreslått, enn man uttaler fra den bredt sammensatte prosjektgruppen i Oslo.

De fem domstolene som nå tenkes sammenslått er slik Parat tolker høringen, helt frikoblet fra alle andre pågående utredninger, reformer og prosesser. I tillegg er prosessen helt uten forankring og involvering hos de ansatte, bortsett fra de aktuelle domstollederne. De foreslåtte sammenslåingene er ikke forankret i en samlet gjennomgang av fremtidens oppgavefordeling, samfunnets utvikling og et ressurseffektivt samspill mellom påtalemyndighet og domstoler.

Det henvises i høringen til at sammenslåingene vurderes å være fremtidsrettet, uten at dette understøttes av den kjente eller forventede utviklingen i saksmengde, statistikk for forventet befolkningsvekst, eller effekter av hvilke oppgaver som i fremtiden skal ligge i tingrettene. Det er ikke foretatt en ekstern utredning av alle fremtidige konsekvenser av en slik sammenslåing, herunder også mulig tap av spisskompetanse. Argumentet om en fremtidsrettet sammenslåing er derfor etter Parats mening alt annet enn robust.

Parat frykter at DA har tolket uavhengigheten til domstolene så langt at man ikke gir samfunnet en mulighet til å utrede hvilke oppgaver som skal ligge i domstolene, eller hvordan man best oppnår et godt samspill mellom nasjonale, regionale og lokale behov i forhold til justissektoren sett under ett.

Parat frykter at mange av de målsettingene man ønsker å realisere gjennom prosessene som nå er igangsatt i politiet, vil bli nøytralisert gjennom tilsvarende mindre gjennomtenkte, ufullstendige og tilfeldige prosesser i domstolene.

Totale samfunnsmessige hensyn

Parat er opptatt av at domstolene skal sikre rettssikkerheten i Norge, og være et målrettet og kostnadseffektivt verktøy i rettspleien. Vi er opptatt av at kvaliteten ivaretas og at driften legges opp så rasjonelt som mulig. Domstolstrukturen bør endres i takt med de endringene som skjer ellers i samfunnet.

Dette kan bety at det kan være behov for sammenslåinger av domstoler, etablering av særdomstoler, eller oppsplitting av eksisterende domstoler. Parat er positiv til alle endringer som kan sikre en effektiv og tidsriktig domstol. Det viktige er at dette kommer som et resultat av en helhetlig, bred og inkluderende prosess. Det er bekymringsfullt at de konkrete endringsforslagene som nå ligger på bordet fra Justisdepartementet og DA sin side, i første rekke er basert på innspill fra domstollederne, og ikke et bredt og grundig forarbeid hvor man har sett på hvordan rettspleien kan organiseres mest mulig målrettet.

Parat frykter at domstolene i fremtiden kan bli en flaskehals i justisvesenet, dersom man ikke ser helhetlig på pågående prosesser og fremtidig struktur. Parat er ikke motstandere av strukturelle endringer, noe vi har synliggjort gjennom vår aktive deltakelse i arbeidet med politireformen, men Parat er opptatt av at store endringer som påvirker ansatte, samfunnet og sentrale systemer som politiet og domstolene, skal være godt begrunnet og gjennomtenkte.

Parat ber derfor om at justisministeren stanser alle pågående sammenslåinger og forsøksprosjekt med felles ledelse, og igangsetter en helhetlig utredning av domstolstrukturen. Parat legger til grunn at en slik utredning vil være basert på den samme gode involveringen og forankringen, ikke bare hos de ansatte, men også alle andre brukere som lokale myndigheter, næringsliv og ikke minst politikere, som politireformen har satt standarden for.

Parat vil avslutningsvis presisere at dette svaret vil kompletteres ytterligere fra de lokale og sentrale Parat-tillitsvalgte i de aktuelle domstolene.

Med vennlig hilsen Parat

Vegard Einan
Nestleder
vegard.einan@parat.com

Mobil 48129392